13.

ORDINIS MEDICI IENENSIS

EX - DECANVS

IVSTVS CHRISTIANVS LODER D.

SOLEMNEM PANEGYRIN

DIGNISSIMI MEDICINAE CANDIDATI

FRIDERICI ERNESTI NICOLAI

IENENSIS

A. D. XVIII. IVNII CIↃIↃCCLXXXV

HABENDAM

INDICIT.

Probatur ex anatomicis obſeruationibus, *circularem aperturae orificii vterini formam certum ineuntis grauiditatis ſignum non eſſe.*

IENAE

LITTERIS STRANCKMANNIANIS.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

Medici obſtetricii et forenſis eſt, certa, e quibus grauiditas cognoſcitur, ſigna in promtu habere, eum inprimis in finem, vt iuſtam de grauiditate ſententiam ferre poſſit, ſi vel examinare debeat adultioris aetatis feminam, quae prolis deſiderio ardet vteroque ſe concepiſſe ſibi perſuadet, aut puellam, quae in amiſſae pudicitiae ſuſpicionem incidit. Error enim in hiſce rebus turpis eſt et ignorantiam prodit.

Docent autem, vnanimi conſenſu, obſtetricii ſcriptores, ea ſigna, quae medio et vltimo grauiditatis tempore adſunt, certa eſſe et facile in oculos cadere, ea vero, quae primis menſibus competunt, maxime dubia et quaſi occulta eſſe. Suadent quoque eam ob cauſſam periti harum rerum magiſtri, vt prius de grauiditate nemini fidem faciamus, quam ipſam vteri expanſionem aut praeuiam fetus partem digito in vaginam immiſſo tangamus, aliaque grauiditatis indicia externa, qualia ſunt abdominis et mammarum intumeſcentia, tumor globoſus in abdomine et ipſe embryonis motus, diſtincte percipiamus.

Vnicum tamen, idque certum, grauiditatis ſignum iam ante ipſum tertium menſem adeſſe adſtruit Ill. Stein, quem et ſecuti ſunt alii, iique peritiſſimi viri. Conſiſtit autem hoc ſignum in iſta orificii vterini mutatione, qua rima illa transuerſalis, quae labia orificii interiacet, rotundam aut circularem formam induit. De hoc ita Ill. Vir: *Mutatio*, inquit, *rimae transuerſalis orificii vterini in circularem figuram omnium ſignorum verae grauiditatis certiſſimum eſt et mature adparet. Nec quoque id in prima tantummodo occurrit, ſed in iterata quoque grauiditate, paullo tamen ſerius et minus perfecte, adeſt* *).

Etſi

*) *Vid.* Cel. Stein *theoret. Anleitung zur Geburtshülfe.* Edit. II. §. 169.

Etſi autem auctoritas Viri egregii et de arte obſtetricia longe meritiſſimi tanta eſt, vt cum eo vbiuis fere conſentire laudi ducendum ſit, tamen hac in re ab illo paullulum diſſentire nullus dubito. Contigit enim mihi in ipſa cadauerum diſſectione obſeruare, aperturam illam orificii vterini circularem in vteris non grauidis, immo et in virgineis, quorum vagina hymene occluſa erat, cuius rei teſtimonia inter praeparata mea anatomica exſtant. Memini quoque me videre, cum Londini eſſem, in egregio theſauro anatomico Cel. LOWDER, cuius erga me ſingularem beneuolentiam et amicitiam grata mente recordor, vterum nullo vitio laborantem puellae decem circiter annorum, cuius orificii apertura plane circularis erat. Ex his itaque colligi poſſe mihi perſuadeo, et hoc, quod Cel. STEIN magni aeſtimat, ineuntis grauiditatis indicium non tutum eſſe, quippe quod iam ante conceptionem adfuiſſe facile potuit, ſed potius ad illa ſigna referri debere, quibus niti non poſſis, niſi ante conceptionem orificii vterini ſtatum digito exploraueris, quorſum et ipſe vteri in vaginam deſcenſus pertinet, qui tamen, niſi praeternaturalis partium laxitas adſit, grauiditatem ſtatim ab initio prodit.

Caueat igitur medicus obſtetricius et forenſis ante quartum menſem grauiditatem temere enunciet,

ſed vario tempore iteratis explorationibus orificium vteri eiusque mutationes ante examinet, quam aliquid certi in primis menſibus proferat. Turpe enim eſt, matronas, quae prolem deſiderant, vana ſpe eludere, et dirum, immo plane inhumanum eſt, puellam inſontem criminis proterue accuſare.

Sufficiant haec in praeſenti. Supereſt enim, vt caro et valde exoptato officio fungar et commendem Illuſtris et coniunctiſſimi Collegae filium tanto Parente digniſſimum, qui et idem ſingulari amicitia mihi iunctus eſt. Eſt autem is Praenobiliſſimus et doctiſſimus Medicinae Candidatus

FRIDERICVS ERNESTVS NICOLAI

IENENSIS

qui non ſolum a primis inde annis artis ſalutaris ſtudio indefeſſe operam dedit, ſed et morum integritate praeclare excelluit. En autem egregium vitae curriculum ab ipſo Candidato digniſſimo veluti in tabula depictum!

Ego, inquit, FRIDERICVS ERNESTVS NICOLAI *natus ſum Ienae, anno milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo, die decimo octauo menſis Auguſti. Patrem veneror* ERNESTVM ANTONIVM NICOLAI, *Facultatis medicae Seniorem; Matrem vero* CHRISTIA-

NAM

NAM MAGDALENAM *ex ſtirpe* BILZINGIANA. *Haud defuerunt cariſſimi et ſemper pie deuenerandi parentes, per Dei gratiam adhuc ſuperſtites, me praeceptoribus priuatiſſimis tradere, vt non ſolum chriſtianae religionis praeceptis, verum etiam aliarum ſcientiarum, tali aetati conuenientium, elementis rite inſtruerer. In aetate paulo adultiori, graeca et latina me docuerunt, ſimulque ea, que ſub humaniorum nomine comprehenduntur, Viri de me maximopere meriti, Cl.* LENZ *Philoſophiae Doctor, Sereniſſimi Ducis Saxo-Vinarienſis et Iſenacenſis Secretarius ac Muſei Carolo-Auguſtei Sub-Inſpector, nec non Cl.* WAGNER, *nunc Gymnaſii Lüneburgenſis Conrector. Horum Virorum ſollertia ita praeparatus, eorundem ſub auſpiciis celeberrimorum inclytae noſtrae Academiae Profeſſorum praelectiones viſitare coepi, poſtquam antea anno Domini milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo ſeptimo in numerum ciuium academicorum a venerando Patre receptus eſſem. Primum, vt decet, ſcholas philologicas et philoſophicas frequentaui, et praelectionibus in* HEINECCII *fundamenta ſtyli, in linguam graecam, in antiquitates tam graecas quam romanas et hiſtoriam naturalem Illuſtris* WALCHII *pie defuncti interfui. In re numaria, in Germanorum antiquitatibus, in hiſtoria Sereniſſimae Domus*

mus Saxonicae Ill. MÜLELRVM *audiui. Matheſin puram et Coſmologiam me docuit Ill.* WIDEBVRG, *Matheſin vtramque Ill.* SVCCOW, *Logices autem et Metaphyſices praecepta mihi tradidit Ven.* POLZ *b. m.*

Deinde Medicorum ſcholas frequentare coepi, et quidem Ill. NEVBAVER *b. m. uniuerſam Anatomiam me docuit, eoque duce cadauera humana ſecaui.*

In omnibus reliquis ſcientiae medicae partibus, vt Phyſiologia, Pathologia, Semiologia, Materia medica, Therapia vtraque, Arte concinnandi formulas, Chemia, Medicina forenſi, vſus ſum praeceptore Patre venerando, eoque moderatore aegrotos viſitaui.

Pari cum fructu Illuſtris GRVNERI, *Praeceptoris ſemper maxime colendi, praelectionibus in Celſum, Therapiam generalem et ſpecialem interfui.*

Nec ſilentio praeterire poſſum fructum, quem ex lectionibus botanicis Exc. HALLBAVERI *percepi, ac ſtudia et officia ab Exp.* SCHENKE *in me collata, qui in me erudiendo in rebus botanicis, anatomicis chemicis et methodo cadauera artificioſe ſecandi fuit indefesſus.*

In cadauerum ſectione Exp. SCHVLZE *mihi quoque fuit auxilio.*

Nec pauca debeo Cl. LOEBER, *Phil. Doctori, cuius recitationibus philologicis interfui. Phyſices praecepta*

cepta me docuit Exp. HAMBERGER. *Operam quoque nauaui in addiſcendis linguis exoticis, vt gallica, italica, anglica, in iisque optimis magiſtris Academiae noſtrae vſus, viris nempe clariſſimis,* DE VALENTI, NICHOLSON *et* ROVX. *His omnibus de me optime meritis Praeceptoribus gratias, quas mens mea concipere poteſt, maximas pro tot tantisque in me collatis ſtudiis et beneficiis, atque pro tanto fauore et eximio patrocinio nunc publice perſoluo, et ardentiſſima pro Eorum ſalute ac proſperitate nuncupo vota.*

Meis quoque vſus eſt recitationibus chirurgicis et anatomicis, meque duce artem obſtetriciam didicit et exercuit.

Variis hisce, quae animum et ingenium ornarent, diſciplinis eximie imbutus Candidatus doctiſſimus, nuper ab Ordine noſtro decenter petiit, vt in Candidatorum numerum reciperetur. Admiſſus igitur ad examen conſuetum, non ſolum medici Ordinis exſpectationi, quae, fateor, in tanti Viri filio magna erat, abunde ſatisfecit, ſed et eam eruditionis copiam oſtendit, quae vnanimem Examinatorum plauſum ipſi conciliauit.

Iam vero in eo eſt, vt cathedram a. d. XVIII. Iunii conſcendat, ex eaque diſſertationem ſuam de *theoria cancri* publice defendat, quo facto ab IPSO

 PA-

PARENTE VENERABILI, Ordinis noſtri Seniore meritiſſimo et h. t. Decano, doctoris gradu, quo, ſi quis alius, dignus habendus eſt, ornabitur.

Adeſte igitur, MAGNIFICE ACADEMIAE PRO-RECTOR, S. R. I. COMES ILLVSTRISSIME, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTI, DIVINAE HVMANAEQVE SAPIENTIAE PROFESSORES AC DOCTORES CELEBERRIMI, VTRIVSQVE REIPVBLICAE PROCERES, COMMILITONES GENEROSISSIMI AC PRAENOBILISSIMI, ET QVI NOSTRAM HANC CIVITATEM ORNATIS BONARVM LITTERARVM FAVTORES, adeſte huic ſolemni panegyri, et quae Veſtra ſit erga ordinem noſtrum ac meritiſſimum eius Seniorem et Antiſtitem beneuolentia, ipſa Veſtra frequentia declarate. Nos autem fauoris Veſtri teſtimonium non ſolum grata mente colemus, ſed et paratum ad quaeuis humanitatis et obſeruantiae officia animum lubentes ſpondebimus.

P. P. ſub ſigillo Ordinis medici, Ienae a. d. XV. Iunii cIↃIↃCCLXXXV.

L. S.